

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 7.4.2008
KOM(2008) 172 slutlig

2008/0067 (CNS)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om berättigande för centralasiatiska länder till EIB-finansiering inom ramen för rådets beslut 2006/1016/EG om beviljande av en gemenskapsgaranti till Europeiska investeringsbanken mot förluster vid lån till och lånegarantier för projekt utanför gemenskapen

{SEC(2008) 417}

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

1. BAKGRUND

- Motiv och syfte

Detta förslag till rådsbeslut syftar till att fastställa berättigandet för fem centralasiatiska länder, nämligen Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan, till finansiering från Europeiska investeringsbanken ("EIB") inom ramen för gemenskapsgarantin i enlighet med rådets beslut 2006/1016/EG. Enligt artikel 2 i rådets beslut 2006/1016/EG ska aktiveringen av EIB-mandatet i dessa länder beslutas av rådet på grundval av ett förslag från kommissionen.

- Allmän bakgrund

Europeiska rådet antog vid sitt möte den 21–22 juni 2007 EU-strategin för ett nytt partnerskap med Centralasien ("strategin"). Strategin är ägnad att vara en övergripande ram för EU:s förbindelser med Centralasien, inbegripet på följande särskilt relevanta områden för EIB-finansiering: Mänskliga rättigheter, goda styrelseskick och demokrati, ekonomisk utveckling, handel och investeringar, energi, transport- och miljöpolitik. Strategin bygger de framsteg som noterats av de centralasiatiska länderna sedan de blev självständiga och på de resultat som uppnåts i genomförandet av de olika partnerskaps-, handels- och samarbetsavtalen. I strategin, som utgår från de gemensamma intressena för EU-länderna och länderna i regionen, definieras de områden EU prioriterar i sitt samarbete med regionen som helhet, samtidigt som genomförandet är utformat utifrån varje centralasiatiskt lands specifika krav och uppnådda resultat.

För att intensifiera samarbetet med de centralasiatiska länderna betonas i strategin följande: Samverkan med internationella finansiella institut kommer att stärkas, inbegripet med Världsbanken och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD). Europeiska investeringsbanken (EIB) bör ha en viktig roll när det gäller att finansiera projekt av intresse för EU i Centralasien.

De centralasiatiska länderna Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan har sedan de blev självständiga upplevt en betydande utveckling i såväl politiska som ekonomiska termer. De har upprättat sin status som självständiga stater, säkerställt förståelse mellan olika folkgrupper och dialog mellan religioner. Genom att ansluta sig till OSSE ställde de sig bakom organisationens värderingar, normer och åtaganden. Genom att underteckna Förenta nationernas millenniedeklaration ställde de upp ambitiösa egna mål i fråga om hållbar utveckling, som avspeglas i deras nationella strategidokument för fattigdomsbekämpning och liknande nationella strategier för förbättrad välfärd för befolkningarna. Inom ramen för strategin har EU förbundit sig att upprätta en löpande resultatriktad "dialog om mänskliga rättigheter" med vart och ett av de centralasiatiska länderna.

EU har ingått individuella partnerskaps- och samarbetsavtal med samtliga fem centralasiatiska länder, men endast avtalen med Kazakstan, Kirgizistan och Uzbekistan har trätt i kraft. Avtalen om partnerskap och samarbete med Tadzjikistan har ännu inte ratificerats av alla EU:s medlemsstater. Dessa avtal utgör en gemensam regional ram för EU:s samarbete med alla fem centralasiatiska länder även om de ingåtts på bilateral basis.

I rådets beslut 2006/1016/EG preciseras att EIB:s verksamhet i Centralasien bör inriktas på större energiförsörjnings- och energitransportprojekt med gränsöverskridande konsekvenser. Centralasien med sina betydande oljeresurser och med ett gynnsamt geografiskt läge för transportvägarna till europeiska marknader har potential att spela en viktig roll när det gäller att trygga EU:s energiförsörjning.

Kommissionen anser också att den rådande makroekonomiska situationen i de länder som omfattas av detta förslag bör medge att de beviljas tillgång till finansiering från EIB, för vissa av dessa länder på särskilda villkor. De centralasiatiska ekonomierna har de senaste åren faktiskt uppvisat en mycket snabb produktionstillväxt. Denna starka BNP-tillväxt, bland de högsta i världen, främjad av en ansvarsfull makroekonomisk politik och, när det gäller de fattigaste länderna i regionen (Kirgizistan och Tadzjikistan), av tillgång till ett omfattande subventionerat ekonomiskt bistånd från multilaterala och bilaterala långgivare och donatorer, har lett till att betalningsbalanserna stärkts och att skuldnivåerna blivit mer hållbara i regionen. Framsteg när det gäller att minska skuldsättningen och bygga upp officiella reserver har förbättrat regionens förmåga att tillgodose utvecklingsbehov och absorbera ekonomiska chocker.

Den ekonomiska och finansiella situationen i de fem centralasiatiska länderna skiljer sig emellertid åt betydligt. Kazakstan, ett medelinkomstland och en tillväxtekonomi som är en betydande exportör av naturresurser (främst olja och gas) drar till sig stora utländska direktinvesteringar och har tillgång till internationella kapitalmarknader. Turkmenistan, den andra betydande olje- och gasproducenten, har likaså en gynnsam ekonomisk situation. De övriga tre länderna i regionen är mycket fattigare och har betydligt mindre tillgångar som går att exportera (Uzbekistan har stor potential, men behöver fortfarande utvecklas ytterligare), men även de har noterat betydande framsteg i fråga om att stärka sin finansiella situation. Betalningsbalanssituationen för Kirgizistan och Tadzjikistan är emellertid fortfarande svag och kan komma att försämrats betydligt om de båda länderna tar på sig ytterligare skuld på osubventionerade villkor. Kirgizistan och Tadzjikistan bör därför endast ges tillgång till EIB-finansiering inom ramen för finansieringspaketet med ett betydande gåvoinslag.

EIB:s verksamhet i dessa länder omfattas av tillämpningsområdet för det trepartsavtal om samförstånd som undertecknades den 15 december 2006 mellan kommissionen, EIB och EBRD beträffande samarbete i Östeuropa och södra Kaukasus, Ryssland och Centralasien. EIB:s verksamhet i dessa länder kommer därför att vara förenlig med EBRD:s verksamhet i olika delar av regionen.

Vidare undertecknades ett flerpartsavtal om samförstånd som täcker samarbete i de centralasiatiska länderna den 13 juli 2007 mellan kommissionen, EIB, EBRD, Handels- och utvecklingsbanken för Svartahavsregionen ("the Black Sea Trade and Development Bank"), Europarådets utvecklingsbank, Världsbanken, Internationella finansbolaget ("International Finance Corporation") och Nordiska investeringsbanken.

Ytterligare information om den ekonomiska utvecklingen i de centralasiatiska länderna ges i en arbetsrapport från kommissionens avdelningar (SEK(2008) xxx).

- Gällande bestämmelser

Förslaget gäller som ovan angivits Centralasiatiska länders berättigande till EIB-finansiering inom ramen för rådets beslut 2006/1016/EG.

- Förenlighet med Europeiska unionens politik och mål på andra områden

Förslaget följer på en begäran från Europeiska rådet om att EIB bör upprätta verksamhet i Centralasien. EIB:s verksamhet kommer att komplettera det övriga bistånd som kommissionen ger inom ramen för Instrumentet för utvecklingssamarbete ("Development Cooperation Instrument"). Vidare har de centralasiatiska republikerna Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan även inbjudits att delta i det europeiska grannskaps- och partnerinstrumentets regionala initiativ och program i syfte att fördjupa förbindelserna mellan EU och Centralasien.

Kommissionen antog den 27 april 2007 det regionala strategidokumentet för bistånd till Centralasien för perioden 2007–2013 och det vägledande programmet inom ramen för Instrumentet för utvecklingssamarbete.

Den regionala biståndsstrategin ses som ett verktyg för att på regional och nationell nivå stärka den politiska dialogen med de centralasiatiska länderna. Den är på regional nivå inriktad på att befästa förbindelse-länkarna mellan EU, regionen och EU:s grannländer genom transport-, energi- och kommunikationsnät och på nationell nivå på förvaltningsutveckling (offentlig finansförvaltning och domstolsväsende), samt för de fattigaste länderna (Kirgizistan och Tadzjikistan) på fattigdomsbekämpning. I syfte att uppnå största möjliga verkan och synergieffekter samordnas särskilt de prioriterade åtgärderna för de specifika centralasiatiska regionala insatserna på energi-, transport- och miljöområdena med motsvarande åtgärder i de relevanta regionala programmen inom ramen för det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet och de kan beviljas finansiering från gemenskapen genom det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentets regionala program för EU:s östra grannländer (på grundval av artikel 27 i förordningen om det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet).

För att avspegla EU:s ökade engagemang i regionen kommer gemenskapens biståndsbudget för Centralasien i den nya finansieringsramen 2007–2013 att höjas betydligt till totalt 750 miljoner euro (i fasta priser), och det genomsnittliga årliga anslaget till regionen enligt Instrumentet för utvecklingssamarbete kommer att öka från 58 miljoner euro 2007 till 139 miljoner euro 2013.

Europeiska rådet har anmodat rådet och kommissionen att regelbundet se över hur genomförandet av strategin framskrider och inkomma med en lägesrapport till Europeiska rådet till halvårsskiftet 2008.

2. SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSPANALYS

- Samråd med berörda parter

Metoder, målsektorer och deltagarnas allmänna profil

EIB och EBRD rådfrågades inom ramen för ett möte i styrkommittén som inrättats enligt det trepartsavtal om samarbete som undertecknades den 15 december 2006 mellan kommissionen, EIB och EBRD beträffande samarbete i Östeuropa och södra Kaukasus, Ryssland samt Centralasien.

Ledamöterna i ekonomiska och finansiella kommittén har inte haft någon invändning.

EIB och EBRD har inte framfört några invändningar mot aktiveringen av EIB:s mandat i Centralasien.

- Extern experthjälp

Någon extern experthjälp har inte behövts.

- Konsekvensanalys

Aktiveringen av EIB:s mandat för de fem centralasiatiska länderna kommer att ske inom ramen för rådets beslut 2006/1016/EG. Taken för EIB:s finansieringstransaktioner kommer inte att ändras. Det vägledande deltaket för Asien förblir 1 miljard euro.

En alternativ lösning som undersöktes var att inte föreslå någon aktivering av EIB:s mandat för de fem centralasiatiska länderna. Detta bedömdes emellertid inte vara ett lämpligt alternativ i beaktande av att Europeiska rådet rekommenderat att EIB bör spela en viktig roll vid finansieringen av projekt av intresse för EU i Centralasien.

3. RÄTTSLIGA ASPEKTER

- Sammanfattning av den föreslagna åtgärden

Detta förslag till rådsbeslut syftar till att fastställa berättigandet för fem centralasiatiska länder, nämligen Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan, till finansiering från EIB inom ramen för rådets beslut 2006/1016/EG.

- Rättslig grund

Såsom anges i artikel 2 i rådets beslut 2006/1016/EG kommer förslaget till rättsakt att grundas på artikel 181a i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Det bör noteras att Europaparlamentet har ifrågasatt valet av rättslig grund för antagande av rådets beslut 2006/1016/EG i en talan vid EG-domstolen om att få beslutet ogiltigförklarat (mål C-155/07) genom att hävda att beslutet utgör ett utvecklingspolitiskt instrument som bör ha antagits med både artiklarna 179 och 181a i EG-fördraget som rättslig grund, och alltså inte enbart på grundval av artikel 181a. Europaparlamentet anmodar emellertid EG-domstolen, i det fall den skulle besluta att tillstyrka begäran om ogiltigförklaring, att upprätthålla verkan av rådets beslut 2006/1016/EG intill dess ett nytt beslut har antagits. Mot denna bakgrund lägger kommissionen fram sitt förslag till rättsakt på grundval av artikel 181a i fördraget, i linje med de krav som föreskrivs i rådets förordning 2006/1016/EG.

- Subsidiaritetsprincipen

Förslaget avser ett område där gemenskapen är ensam behörig. Subsidiaritetsprincipen är därför inte tillämplig.

- Proportionalitetsprincipen

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen av följande skäl:

Förslaget gäller genomförandet av en bestämmelse i ett befintligt rådsbeslut.

Genom förslaget läggs inte någon ytterligare finansiell eller administrativ börda på gemenskapen eller nationella och/eller lokala myndigheter.

- Val av regleringsform

Föreslagen regleringsform: annan.

Övriga regleringsformer skulle vara olämpliga av följande skäl:

Enligt rådets beslut 2006/1016/EG krävs ett rådsbeslut.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte gemenskapens budget.

5. ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

- Översyn/ändring/tidsbegränsning

Rådets beslut 2006/1016/EG innehåller en bestämmelse om översyn.

Rådets beslut 2006/1016/EG innehåller en bestämmelse om ändring.

Rådets beslut 2006/1016/EG innehåller en bestämmelse om tidsbegränsning.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om berättigande för centralasiatiska länder till EIB-finansiering inom ramen för rådets beslut 2006/1016/EG om beviljande av en gemenskapsgaranti till Europeiska investeringsbanken mot förluster vid lån till och lånegarantier för projekt utanför gemenskapen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 181a,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande², och

av följande skäl:

- (1) I överensstämmelse med artikel 2 i rådets beslut 2006/1016/EG om beviljande av en gemenskapsgaranti till Europeiska investeringsbanken för förluster vid lån till och lånegarantier för projekt utanför gemenskapen³ ska, för länder i förteckningen i bilaga 1 som markeras med en asterisk ("*") och för andra länder som inte finns förtecknade i bilaga 1, rådet från fall till fall i enlighet med det förfarande som avses i artikel 181a.2 i fördraget besluta om ett sådant land är berättigat till EIB-finansiering inom ramen för gemenskapsgarantin.
- (2) I bilaga 1 till rådets beslut 2006/1016/EG ingår fem centralasiatiska länder, nämligen Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan, bland de länder som är markerade med en asterisk ("*").
- (3) I den EU-strategi för ett nytt partnerskap med Centralasien som Europeiska rådet antog vid sitt möte den 21–22 juni 2007 framhävs att Europeiska investeringsbanken (EIB) bör spela en viktig roll i finansieringen av projekt av intresse för EU i Centralasien.
- (4) De rådande makroekonomiska förhållandena i de centralasiatiska länderna, och särskilt betalningsbalanssituationen och skuldsättningens hållbarhet, har de senaste åren förbättrats som ett resultat av en stark ekonomisk tillväxt och ansvarsfull ekonomisk politik, och länderna bör därför ges tillgång till finansiering från EIB.
- (5) Med tanke på att Kirgizistans och Tadzjikistans betalningsbalanssituation fortfarande är bräcklig, bör dessa båda länder endast ta på sig ytterligare skuld på subventionerade villkor. Kirgizistan och Tadzjikistan bör därför endast beviljas EIB-finansiering inom ramen för finansieringspaketet med ett betydande gåvoinslag.

¹ EUT C [...], [...], s. [...].

² EUT C [...], [...], s. [...].

³ EUT L 414, 19.12.2006, s. 95.

- (6) EIB:s finansieringsverksamhet i Centralasien bör genomföras i nära samarbete med Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD), närmare bestämt i enlighet med de villkor som fastställts i trepartsavtalet om samförstånd som undertecknades den 15 december 2006 mellan kommissionen, EIB och EBRD beträffande samarbete i Östeuropa och södra Kaukasus, Ryssland och Centralasien.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan ska vara berättigade till EIB-finansiering inom ramen för gemenskapsgarantin i enlighet med rådets beslut 2006/1016/EG.

Artikel 2

Detta beslut får verkan den tredje dagen efter det att det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning.

Utfärdat i Bryssel den [...]

På rådets vägnar

Ordförande